

SAMEN VOOR
BIODIVERSITEIT

Verdienmodellen voor transitie naar natuurinclusieve landbouw

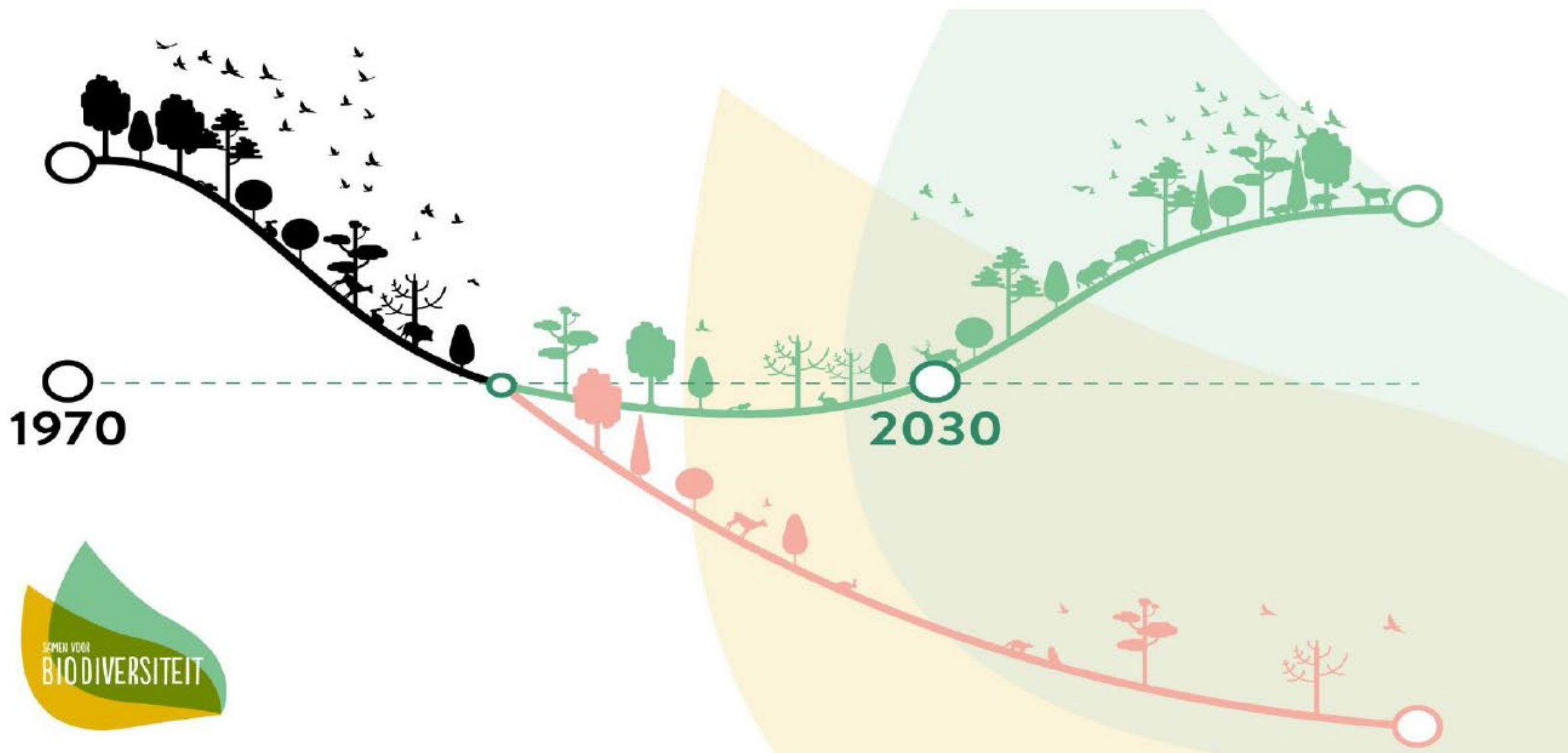
Margo Meijerink

17 Maart 2023 – BoerenNatuurdag 2023

SAMEN VOOR
BIODIVERSITEIT

ONZE AMBITIE: BENDING THE CURVE

Bouwen van een maatschappelijke beweging

B
Partners

96
supporters

Ons veranderverhaal

De uitdaging

Ombuigen biodiversiteitsverlies naar herstel

Wat is daarvoor nodig? Welke domeinen?

Verminderen drukfactoren en stimuleren gunstige habitats voor biodiversiteit

Openbare ruimte (inclusief stad)
Natuur,
Landbouw

Hoe willen we dit realiseren?

Bouwen van maatschappelijke beweging voor biodiversiteitsherstel

Aanjagen van systeemverandering door aanpak via 5 succesfactoren:

- Draagvlak en gedeelde waarden
- Verdienmodellen
- Gebiedsgerichte samenwerking
- Coherente wetgeving
- Kennis & Innovatie

Monitoring: doen, leren, beter doen

Wat willen we bereiken in de landbouw

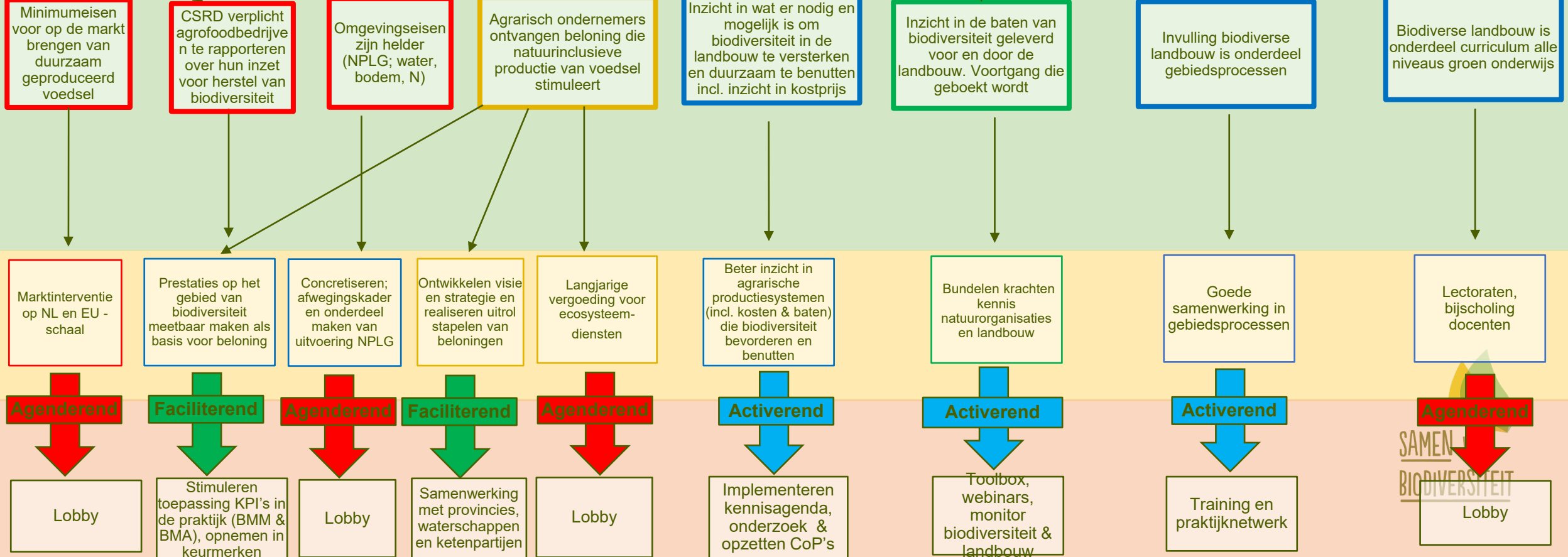

Omslag naar een landbouwsysteem dat in balans is met de omgeving en een positieve bijdrage levert aan de biodiversiteit en waar boeren een goede boterham kunnen verdienen.

Ambitie landbouw

Agrarische productiesystemen op rijke en gezonde bodems zijn circulair geworden en maken gebruik van functionele biodiversiteit, ondersteund door technologische innovaties. Hierdoor is de kwaliteit van water, bodem en lucht goed. Agrarisch ondernemers produceren kwalitatief hoogwaardige en gezonde producten en consumenten en burgers waarderen agrarisch ondernemers om hun rol in de voedselvoorziening en hun inzet om dit met duurzame teeltsystemen te realiseren. Het verdienmodel is dusdanig aantrekkelijk dat ook toekomstige generaties graag agrarisch ondernemer willen worden.

Omslag naar een landbouwsysteem dat in balans is met de omgeving en een positieve bijdrage levert aan de biodiversiteit en waar boeren een goede boterham kunnen verdienen.

Verdienmodellen van het ditplan

Omslag naar een landbouwsysteem dat in balans is met de omgeving en een positieve bijdrage levert aan de biodiversiteit en waar boeren een goede boterham kunnen verdienen.

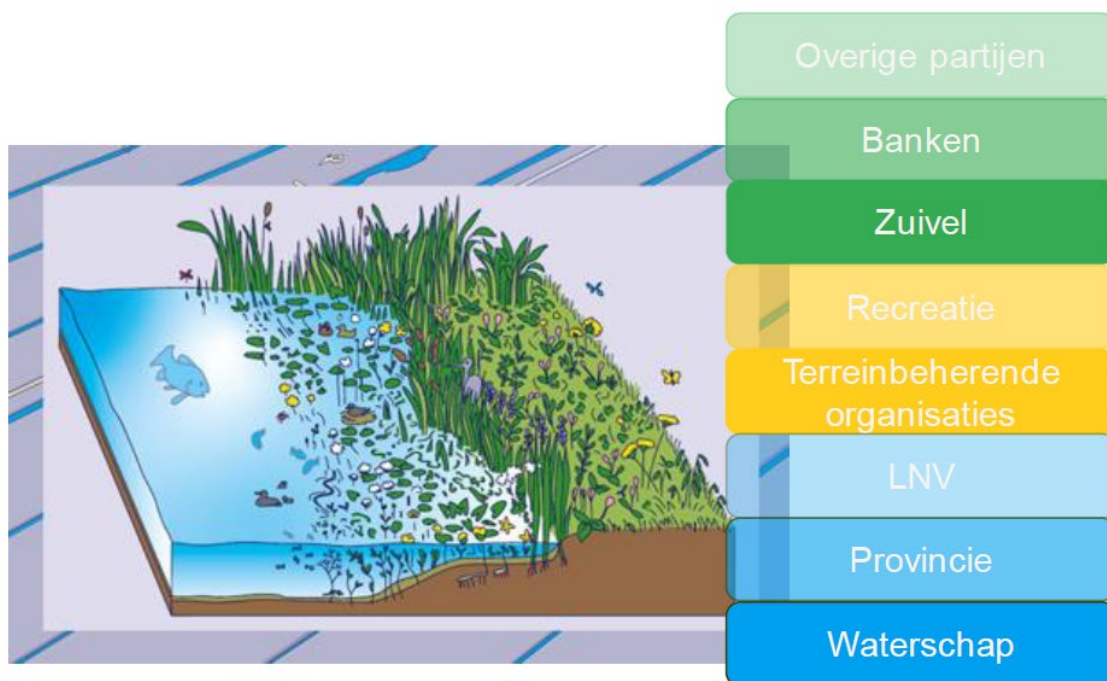
Agrarisch ondernemers ontvangen beloning die natuurinclusieve productie van voedsel stimuleert

Ontwikkelen visie en strategie en realiseren uitrol stapelen van beloningen

Langjarige vergoeding voor ecosysteme-diensten

Uitgangspunt: stapelen beloningen

- Het zal niet één partij zijn die zorgt voor een voldoende interessant verdienmodel
- Daarom: stapelen van beloningen

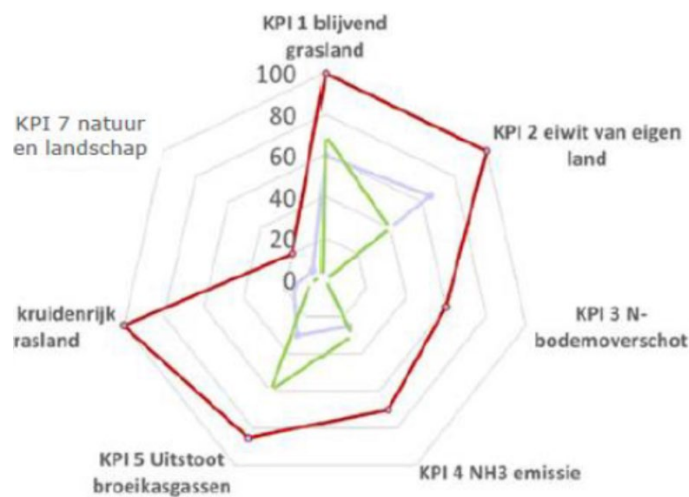
Stapelning van beloningen mogelijk ma

1. Uniforme manier van meten

- Gebruik biodiversiteitsmonitoren *maken het mogelijk de impact en prestaties van individuele agrarische bedrijven op het herstel van biodiversiteit meetbaar te maken en te monitoren*
 - 2018 – Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij gereed
 - 2023 – Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw gereed
 - Doorontwikkeling blijft nodig

KPI's BMA:

1. Percentage rustgewassen
2. Organische stofbalans
3. Stikstofbedrijfsoverschot
4. Milieubelasting gewasbeschermingsmiddelen
5. Percentage bodembedekking
6. Carbon Footprint
7. Natuur- en landschapsbeheer
8. Gewasdiversiteit

Stapelning van beloningen mogelijk ma

2. Sinds 2018 steeds meer pilots:

- Duurzame melkveehouderij Drenthe; Brabantse biodiversiteitsmonitor; Land van Waarde (Ov.); Markemodel (Gld), Rotterdam de boer op, Kringloop KPI (LNV)
- Recente start: Gelderland, Utrecht
- Interesse: Limburg, Friesland
- Pilots op 10.000 ha akkerbouw

Stapelning van beloningen mogelijk ma

2. En steeds meer beloners:

- On the Way to Planet Proof / Focus Planet
- Rabobank rentekorting
- Verlaging pachtprijs ASR
- Fictieve korting op inschrijving pachtgrond (Brabant Water, prv N-Brabant)
- Vrijstelling in beleid (stallenbeleid, N-Brabant)

Het resultaat?

- Bijv. evaluatie Brabantse biodiversiteitsmonitor*:
 - 300 deelnemers (opschaling naar 700 deelnemers in 2024)
 - Bijdrage vanuit BBM: max. € 15.000 in 3 jaar; daarnaast 'gestapelde beloningen'
 - 81% van de deelnemers geeft aan dat de BBM een stimulans is om duurzamer te gaan produceren
 - 67% geeft aan dat er een positieve bijdrage is aan het verdienenvermogen; bij 5% is deze aanzienlijk
 - Partners geven aan dat BBM helpt om doelen te bereiken

• * EVALUATIE BRABANTSE BIODIVERSITEITSMONITOR MELKVEEHOUDERIJ (BBM) ALS INSTRUMENT, Aequator 2023

Het resultaat?

- Enthousiasme bij boeren
 - Financiële stimulans i.c.m. advisering
 - Doelsturing, maar ruimte om zelf te bepalen hoe het doel bereikt wordt
 - Ruimte voor diversiteit
- Doelbereik beloners (schoner water; meer biodiversiteit in natuurgebieden; minder emissies; duurzamere portefeuille; inrichten overgangszones)
- Vragen t.a.v. continuïteit: het zijn veelal overheden die stimuleren.

Naar meer continuïteit

1. Eenduidig instrument – gezamenlijk raamwerk van indicatoren incl. borging
2. Aantonen doelbereik (onderzoek)
 - *Voor het bereiken van een meerprijs uit de markt*
 - *Maar ook om vanuit de EU eisen te stellen aan import?*
 - *Voor gebruik van het instrument binnen het NPLG / PPLG*
3. Planmatig werven beloners
4. Eén Beeld – één Geluid
5. Publiek – private aansturing / doorontwikkeling

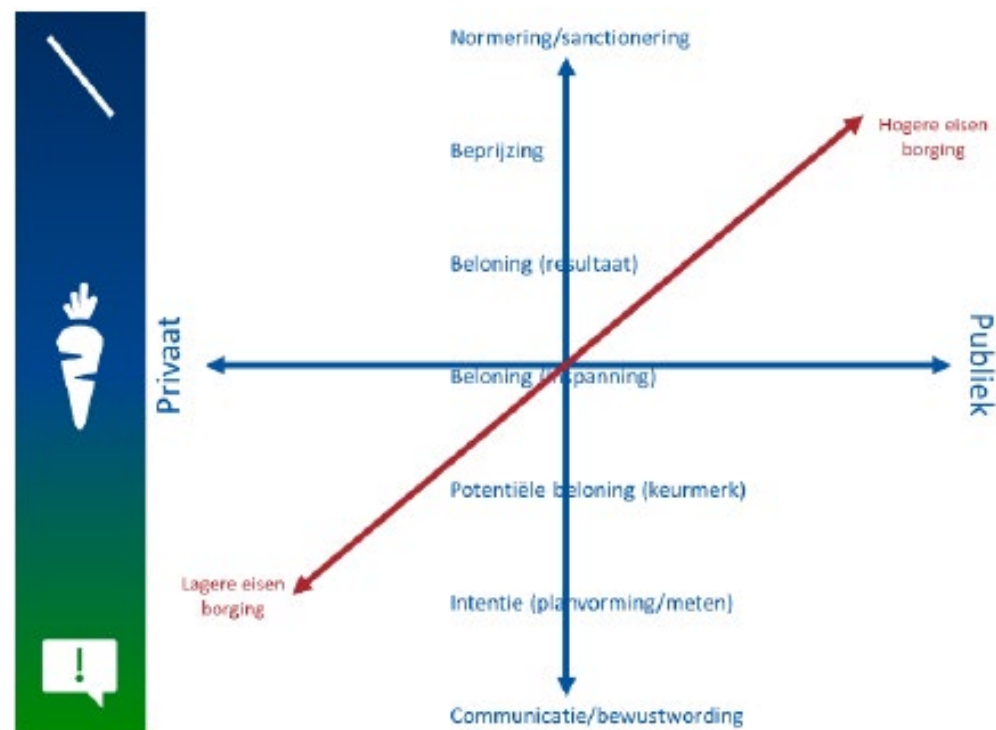
Eenduidig signaal:

Grote overlap tussen de gebruikte KP-sets

Hoofdthema	Naam KPI	Plantaardige productie (akkerbouw)	Grondgebonden veehouderij	BM Akkerbouw	BM Melkveehouderij	Drenthe	Brabant	Achterhoek	Midden-Delfland	RABO duurzaamheidsmatrix	Rabo duurzaamheidsmatrix melkvee	On the way to Planet Proof	Focus planet (RFC)
Nutriënten	1. Stikstof	N overschot (bodem of bedrijf)	N overschot (bodem of bedrijf)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	2. Ammoniak	NH3 emissie (veld) / ha	NH3 emissie (totaal) / ha	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	3. Fosfaat	P2O5 overschot / ha	P2O5 overschot per ha	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Klimaat	4. Broeikasgassen	CO2 eq (LCA) / ha	CO2 eq (LCA) / ha en CO2 eq	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	5. Energiebalans	-- nader in te vullen --	-- nader in te vullen --	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Circulariteit	6. Circulariteit KPI 1	-- nader in te vullen --	Eiwit eigen land (%)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	7. Circulariteit KPI 2	-- nader in te vullen --	-- nader in te vullen --	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Water	8. Gewasbescherming	Milieubelastingspunten / ha	Milieubelastingspunten / ha	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	9. Waterkwaliteit	-- nader in te vullen --	-- nader in te vullen --	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bodem	10. OS balans	OS balans / ha	OS balans / ha	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	11. Bodemkwaliteit	% rustgewassen i.c.m. bodem	Aandeel blijvend grasland	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Biodiversiteit	12. Aandeel N&L	Aandeel natuur en landschap	Aandeel natuur en landschap	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	13. Gewasdiversiteit	Diversiteitsindex (Hill)	Aandeel kruidenrijk grasland	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dierenwelzijn	14. Dierenwelzijn KPI 1	n.v.t.	-- nader in te vullen --	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	15. Dierenwelzijn KPI 2	n.v.t.	-- nader in te vullen --	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Borging

- Hoe interessanter (en publieker) de beloning; hoe meer eisen aan borging.

Inzet van het deltaplan?

1. Heldere governance
Publiek / privaat; gericht op wat er al kan – wetende dat het instrument doorontwikkeld wordt
2. Van daaruit:
 - Aanreiken onderzoek (kennis en innovatie agenda Deltaplan)
 - Werven beloners (financieel en qua vrijstellingen)
 - Eén Beeld – één Geluid
 - I.s.m. st. biodiversiteitsmonitor
3. Netwerk (continueren) voor gebieden / projectleiders die werken met het stapelen van beloningen .

Vragen?

Partner of supporter worden?

Onze maandelijkse nieuwsbrief ontvangen?

www.samenvoorbiodiversiteit.nl

Of: info@samenvoorbiodiversiteit.nl

Verdienmodellen van het ditplan

Omslag naar een landbouwsysteem dat in balans is met de omgeving en een positieve bijdrage levert aan de biodiversiteit en waar boeren een goede boterham kunnen verdienen.

Agrarisch ondernemers ontvangen beloning die natuurinclusieve productie van voedsel stimuleert

Ontwikkelen visie en strategie en realiseren uitro stapelen van beloningen

Langjarige vergoeding voor ecosysteme-diensten

Langjarige vergoedingen ecosysteem Inzet van het de tapan?

1. Via Werkgroep coherente wet- en regelgeving
2. Ook relevant: aanvalsplan landschap

10% groen/blauwe dooradering

- Vergoeding voor:
 - Eenmalige aanleg
 - Jaarlijks beheer
 - Vergoeding voor grond (of: ecosysteemdienst)
- Voor een periode van 24 a 30 jaar

Nieuws

Inzet van de overheid nodig voor
een goed verdienmodel extensieve
landbouw

Bron: WUR, 2022

Vragen?

Partner of supporter worden?

Onze maandelijkse nieuwsbrief ontvangen?

www.samenvoorbiodiversiteit.nl

Of: info@samenvoorbiodiversiteit.nl

Verdienmodellen zijn mogelijk?

- Marktconcepten
- Waterschappen
- Rentekorting
- (Regionale) fondsvorming
- Bouwen voor biodiversiteit
- Toegang tot grond
- Kapitaliseren rechten
- Functionele biodiversiteit

Verdienmodellenconcepten

- Al in de markt: AH-melk, On The Way to PlanetProof, Beter Leven Keurmerk
- Biodiversiteit op je Bord: meerprijs voor biodiverse producten via afzet in horeca.

Verkenning (Dutch Cuisine, LTO, N&M, Deltaplan): horeca is enthousiast, ziet meerwaarde en mogelijkheid voor meerprijs. Perspectiefvol door mogelijkheid voor opschaling. Uitrol in provinciale pilots met een overkoepelend traject. Deltaplan ondersteunt de uitrol.

- Vele streekinitiatieven

Individueel succesvol (inspirerend); beperkte schaalbaarheid.

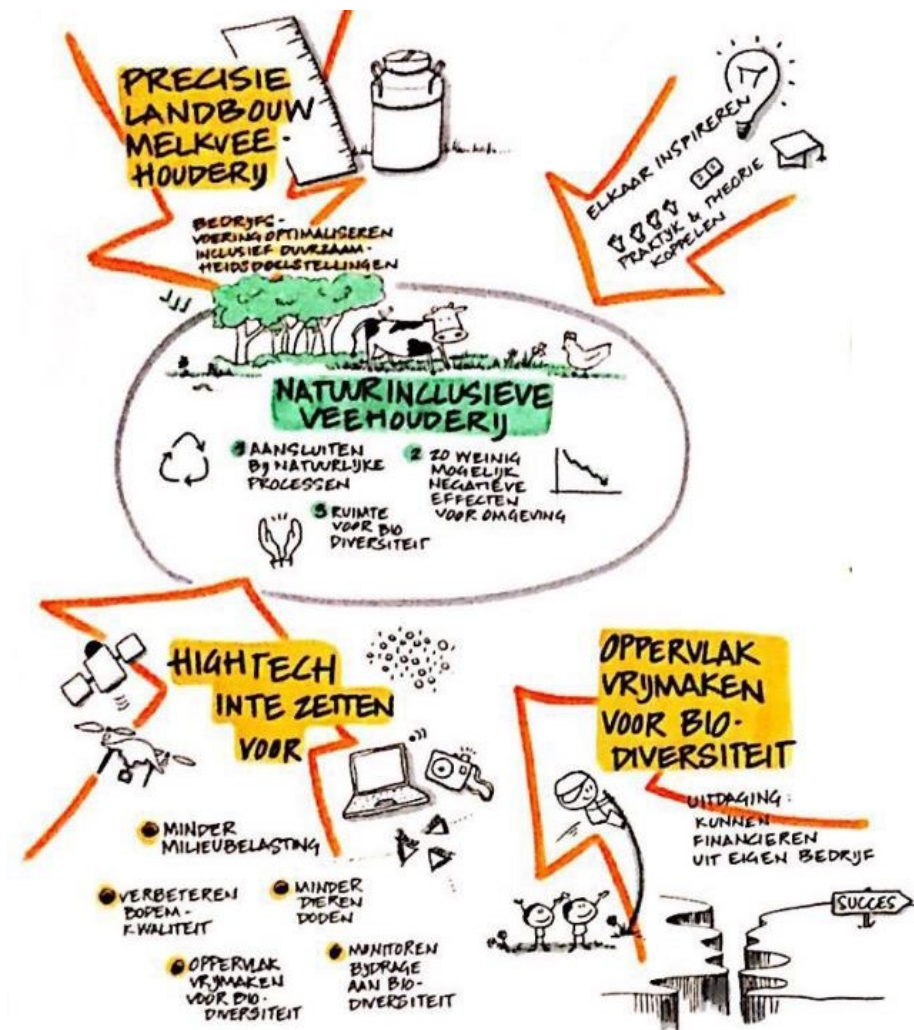
Verdienmodellen voor biodiversiteit

- Testlab nwe natuur en klein wonen: functies combineren om natuur te realiseren
- Initiatief Peel Natuurdorpen: grondeigenaren kunnen tiny houses realiseren om met de opbrengsten langjarig investering en onderhoud biodiversiteit te financieren
- 'Rood-voor-groen': bestaande mogelijkheid (Overijssel – N-Brabant) voor landgoederen om met nieuwe bouwkavels langjarig beheer van natuur te vergoeden
- Tiny-offices: particulier initiatief om met tijdelijke kantoren biodiversiteit te financieren
- HideandB: tijdelijke recreatie om transitie naar biodivers ondernemen te financieren

Verdienmodellen en biodiversiteit

- Kruidenrijk grasland
- Bodemvruchtbaarheid
- Tuinbouw / akkerbouw / vollegrondsgroente
- Strokenteelt
- Eiwit van eigen land (minder aanvoer voer)
- 'Met precisie naar meer biodiversiteit'

Vragen?

Partner of supporter worden?

Onze maandelijkse nieuwsbrief ontvangen?

www.samenvoorbiodiversiteit.nl

Of: info@samenvoorbiodiversiteit.nl

